

GEMEENTE ROERMOND

Raadsvoorstelno. : 2009/109/1
Datum : 27 oktober 2009

Agendapuntno.:
Portefeuille: FIN

Onderwerp: Septembercirculaire 2009 Algemene uitkering gemeentefonds

Aan de Gemeenteraad

1 SAMENVATTING

De septembercirculaire 2009 is op Prinsjesdag gepubliceerd met daarin de financiële gevolgen voor de gemeenten gebaseerd op de Miljoenennota. De circulaire staat in het teken van de economische recessie. Het financiële perspectief wijkt niet wezenlijk af van het perspectief dat in de meicirculaire is gegeven. Het is echter waarschijnlijk dat er vanaf 2012 sprake zal zijn van een negatieve ontwikkeling. Het negatieve overheidssaldo noopt tot forse aanvullende maatregelen om de overheidsfinancien weer op orde te krijgen. Het is nu nog niet duidelijk wat de aangekondigde bezuinigingen door het Rijk van 20 procent op de Rijksuitgaven voor effect gaan hebben op de uitkering uit het Gemeentefonds. De huidige regering geeft geen duidelijkheid in de ontwikkeling van het fonds vanaf 2012. Door de VNG wordt aangegeven dat een krimp van 4% eveneens tot de mogelijkheden behoort. Dat zou betekenen dat bovenop het gepresenteerde tekort in de begroting nog behoorlijke extra kortingen vanaf 2012 gaan volgen. Alhoewel de voorliggende circulaire een positief saldo toont, is er grote zorg over de nog komende circulaire (volledigheidshalve wordt verwezen naar de brief van de VNG die ter inzage ligt inzake de uitvoering motie Haarlemmermeer).

Het effect van de algemene uitkering op basis van de septembercirculaire 2009 op het begrotingssaldo is als volgt:

	2009	2010	2011	2012	2013
Effect begrotingssaldo	252.172	130.464	319.565	79.186	160.022

Dit positieve effect wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere uitkeringsfactor. De circulaire heeft de boodschap dat de onzekerheden groot zijn en de vooruitzichten somber omdat er voor 2012 en verder forse aanvullende bezuinigingen noodzakelijk zullen zijn. Gegeven deze onzekerheid wordt voorgesteld om het positieve saldo toe te voegen aan het meerjarige begrotingssaldo.

Waarom wordt een besluit van de raad gevraagd?

- wettelijke taak   beleidsgevoelig (CUP)
 kaderstellende taak   overig, namelijk

Relatie met / achterliggende stukken

- coalitieprogramma/college-uitvoeringsprogramma/programmabegroting
 eerdere besluitvorming raad/beleidsdocumenten: meicirculaire 2009 Algemene uitkering
 motie/amendement, nummer:
 overig, namelijk

Financiële consequenties

- nee
- ja, € ten laste van regulier budget
- ja, € ten laste van reserve, begrotingswijziging bijgevoegd
- ja, € begrotingswijziging bijgevoegd

Risicoparagraaf

- nee
- ja

2 TOELICHTING

Inleiding

De septembercirculaire 2009 is op Prinsjesdag gepubliceerd met daarin de financiële gevolgen voor de gemeenten gebaseerd op de Miljoenennota. De circulaire staat in het teken van de economische recessie. Het financiële perspectief wijkt niet wezenlijk af van het perspectief dat in de meicirculaire 2009 is gegeven en bevat geen extra tekort. Het is nu nog niet duidelijk wat de aangekondigde bezuinigingen door het Rijk van 20 procent op de Rijksuitgaven voor effect gaan hebben op de uitkering uit het Gemeentefonds. Het is echter zeer waarschijnlijk dat er vanaf 2012 sprake zal zijn van een negatieve ontwikkeling. Het negatieve overheidssaldo noopt tot forse aanvullende maatregelen om de overheidsfinancien weer op orde te krijgen. Deze maatregelen zullen mogelijk voortvloeien uit de nieuwe toekomstige wet Tekortreductie Rijk en Medeoverheden (TreM). Die wet bepaalt dat de overheden zich verplichten jaarlijks 0,5% van het BBP (bruto binnenlands product) om te buigen om het begrotingstekort en de staatsschuld terug te dringen. Deze maatregelen zullen ook gevolgen hebben voor de ontwikkeling van het gemeentefonds. Hierdoor zal een (veel) somberder scenario ontstaan dan nu in de septembercirculaire is verwerkt. Omdat nu nog niet duidelijk is welke keuzes het Kabinet zal gaan maken is er nog grote onzekerheid. Voor een uitgebreidere toelichting hierop wordt verwezen naar de ter inzage liggende brief van de VNG inzake de uitvoering motie Haarlemmermeer. In de voorliggende septembercirculaire 2009 zijn een aantal mutaties verwerkt die leiden tot een positief effect. Dit betreft een beperkte toename als gevolg van de aangepaste uitkeringsfactoren en maatstaven en de toevoeging van decentralisatie-uitkering Peuterspeelzaalwerk. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een bijdrage voor WMO en de bijdrage voor de AWBZ-pakketmaatregel. De extra WMO-middelen worden ingezet om de verhoogde tarieven hulp in het huishouden te kunnen voldoen.

Algemeen

De berekening van het gemeentefonds op basis van de septembercirculaire 2009 stijgt ten opzichte van de berekeningen bij de meicirculaire 2009:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Septembercirculaire 2009	56.982.238	61.131.979	61.832.430	61.546.487	60.618.614	60.135.261
Meicirculaire 2009	56.874.788	60.747.556	61.164.043	60.525.999	59.841.505	59.280.316
Toename Gemeentefonds	107.450	384.423	668.387	1.020.488	777.109	854.945

Deze stijging wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de aanpassing van de uitkeringsfactoren en toevoegingen in verband met de integratie-uitkering WMO, de pakketmaatregel Awbz en de decentralisatie-uitkering Peuterspeelzaalwerk.

Uitkeringsfactoren en maatstaven

In alle uitkeringsjaren wordt de uitkeringsfactor en de verdeelreserve beperkt verhoogd. Dit wordt veroorzaakt doordat het Ministerie een aantal verdeelmaatstaven heeft vastgesteld hetgeen een structureel positief effect heeft. De stijging over uitkeringsjaar 2008 wordt veroorzaakt door de aanpassing van de uitkeringsfactor. Deze stijging leidt tot een extra resultaat in 2009 van € 107.450,-.

In het bestuurlijk akkoord van het voorjaar 2009 is reeds aangegeven dat de uitkering van de behoedzaamheidsreserve vanaf 2012 weer aan de orde zou kunnen zijn. Op basis van een evaluatie in 2011 zal daar het nieuwe kabinet een besluit over nemen. In de opbouwtafel in de

circulaire staat de inhouding en uitkering PM geraamd. Vanwege de onduidelijkheid die het Ministerie geeft over de toepassing van de behoedzaamheidsreserve is het risico aanwezig dat vanaf 2012 de algemene uitkering daalt met circa € 357.000,-. Gegeven deze onzekerheid is uit voorzichtigheid in de berekening van het gemeentefonds de behoedzaamheidsreserve weer opgenomen. In de berekeningen is rekening gehouden met de provinciale richtlijnen zoals deze ook in het verleden hierop van toepassing waren. Op basis hiervan moet een inhouding van de reserve van 100% en een uitbetaling van 50% in de begroting worden opgenomen. Hierdoor daalt de uitkering vanaf 2012 met circa € 357.000,-

Loon- en prijsontwikkeling

In de begroting 2010 zijn de loon- en prijsindexcijfers gehanteerd zoals deze in de meicirculaire 2009 stonden vermeld. In de voorliggende septembercirculaire is de verwachte prijsmutatie met 0,25% bijgesteld van 0,5% naar 0,75%. Vanwege de meerjarige bezuinigingsopdracht voortgekomen uit de meicirculaire 2009 wordt uw de Raad geadviseerd om deze geringe stijging aan de lastenzijde niet te compenseren.

Specifiek

WABO

In 2009 wordt er eenmalig een vergoeding van circa € 87.000,- gegeven voor de invoeringskosten WABO. Vooruitlopend op deze toekenning zijn er voor de implementatie van de WABO reeds kosten gemaakt zodat de organisatie op de uitvoering van de WABO is ingericht. Deze vergoeding is een bijdrage in de reeds gemaakte kosten.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

In het kader van de WMO kunnen de volgende ontwikkelingen opgemerkt worden.

1. Aanpassing integratie-uitkering WMO 2009 en 2010.

In totaal wordt aan de gemeente Roermond voor 2009 een integratie-uitkering WMO ad € 6.189.238,- verstrekt. Dat is afgerond € 55.000,- meer dan in de meicirculaire is aangekondigd. De verhoging is terug te leiden naar de toevoegingen voor dure woningaanpassingen en de toevoeging voor het opvangen van de AWBZ-pakketmaatregel (zie punt 2).

In 2010 bedraagt de integratie-uitkering WMO € 6.138.340,-. Landelijk wordt € 25 miljoen toegevoegd aan de integratie-uitkering WMO. Ten opzichte van de meicirculaire is dit een toename van afgerond € 169.000,-. Ook deze toename is veroorzaakt door toevoegingen voor dure woningaanpassingen en de toevoeging voor het opvangen van de AWBZ-pakketmaatregel (zie punt 2). In deze stijging is een compensatie voor de indexering verwerkt. De indexering ad € 11.000,- is in de begroting 2010 reeds verwerkt. Vandaar dat het restant ad € 158.000 wordt toegevoegd aan het budget WMO en de compensatie voor de indexering wordt toegevoegd aan de algemene middelen.

De gemeenten worden in 2010 niet gecompenseerd voor de extra kosten als gevolg van de wetwijziging "versterking cliëntpositie". Het rijk heeft aangegeven dat de overschotten op de hulp bij het huishouden 2008 moeten worden ingezet om deze extra kosten te dekken. Aangezien deze overschotten in 2008 al zijn ingezet voor het dekken van tekorten op de Wmo-hulpmiddelen, moeten de verhoogde tarieven van de hulp bij het huishouden uit de genoemde integratie-uitkering 2010 en verder voldaan worden.

2. Aanpassing WMO-budget 2009 (pakketmaatregel Awbz)

Op basis van afspraken in het BOFV (bestuurlijk overleg financiële verhouding) d.d. 31 augustus 2009 is landelijk voor 2009 incidenteel € 29 miljoen beschikbaar in het gemeentefonds, ter dekking van de gevolgen van de pakketmaatregel AWBZ (bezuinigingsactie van het Rijk op de AWBZ, waarvan de gemeenten gevolgen zullen ondervinden in de druk op gemeentelijke maatschappelijke voorzieningen). Voor de gemeente Roermond betekent dat incidenteel een extra uitkering in het gemeentefonds van € 105.707,-. De middelen zijn niet geoormerkt, maar wel met een bepaalde bestemming aan het gemeentefonds toegevoegd. Het is zaak deze middelen aan het gemeentefonds te onttrekken en specifiek te reserveren voor het opvangen van de AWBZ-bezuinigen in de gemeente Roermond. De middelen zijn noodzakelijk om diverse dagbestedings- en begeleidingsmogelijkheden voor verschillende doelgroepen (o.a. ouderen, lichamelijk/verstandelijk gehandicapten en mensen met een GGZ-achtergrond) te behouden en/of te ontwikkelen met als doel participatie in de samenleving, het stimuleren van zelfredzaamheid, het tegengaan van sociaal isolement en het ondersteunen/ontlasten van mantelzorgers. Een substantieel aantal kwetsbare burgers wordt n.l. direct getroffen door de huidige bezuinigen en ondervindt hiervan nadelige gevolgen in hun dagelijkse leven. Alvorens tot concrete activiteiten of projecten over te gaan, is verdere inventarisatie van doelgroepen, problematieken en (on)mogelijkheden noodzakelijk. De uitwerking van deze bezuinigen zijn opgenomen in het door het college op 7 juli 2009 vastgestelde uitvoeringsplan Wmo. Met het uitvoeringsplan Wmo geeft het college uitvoering aan het door de gemeenteraad vastgestelde Wmo-beleid (kadernota Wmo d.d. 3 april 2008 en het beleidsplan Wmo d.d. 18 december 2008). Op basis van het vastgestelde beleid beslist het college over de besteding van deze WMO-middelen. De extra WMO-middelen 2010 en verder zullen worden ingezet om de verhoogde tarieven van de hulp bij het huishouden te kunnen voldoen.

3. Aanpassing Wmo-budget 2010 -2013

Vanaf 2010 wordt € 102 miljoen landelijk verdeeld in het gemeentefonds. Voor Roermond betekent dit een toevoeging van € 247.000,- in het gemeentefonds vanaf 2010. De middelen zijn niet geoormerkt, maar wel met een dezelfde bestemming (als hiervoor vermeld bij 2009) aan het gemeentefonds toegevoegd. Ook hiervan zal de uitwerking worden uitgevoerd door het college op basis van het reeds vastgestelde Wmo-beleid.

4. Nadeelcompensatie WMO

Daarnaast ontvangt de gemeente onder voorbehoud in 2011 een compensatie in het kader van de landelijke herverdeling van de budgetten inzake hulp in de huishouding van € 121.000,-. Definitieve toekenning van deze compensatie vindt plaats na afronding van het landelijke verdeelmodel hulp in de huishouding. Vanwege het voorlopige karakter van deze toekenning wordt voorgesteld deze middelen in de reserve "Claims Algemene reserve" te reserveren en zodra in de komende circulaire meer duidelijkheid is over de definitieve toekenning dit bedrag te onttrekken uit deze reserve.

5. WMO Ontregelde huishoudens (psycho-sociale doelgroep)

Eerder is al bepaald dat er structureel een bedrag van € 60.677,- in het gemeentefonds gestort wordt voor het opvangen van de bezuinigen die eerder in de AWBZ zijn doorgevoerd m.b.t. de begeleiding van ontregelde huishoudens (psycho-sociale doelgroep). Per raadsbesluit d.d. 24 september 2009 zijn deze middelen al middels een begrotingswijziging

structureel gereserveerd voor dit doel. Uit de septembercirculaire 2009 is af te lezen dat dit structurele bedrag in 2011 verhoogd wordt met € 23.000,-. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan het reeds afgezonderde budget.

De bovenvermelde WMO-mutaties zijn in onderstaand overzicht samengevat:

Opbouw mutaties WMO	2009	2010	2011	2012	2013
WMO integratie-uitkering	55.000	158.000	158.000	158.000	158.000
pakket maatregel Awbz	105.707	247.000	249.000	246.000	244.000
Nadeelcompensatie WMO	0	0	121.000	121.000	121.000
WMO ontregelde huishoudens	0	0	23.000	23.000	23.000
Totaal WMO	160.707	405.000	551.000	548.000	546.000

Versterking toezicht en handhaving kwaliteit gastouderopvang

Per 1 januari 2010 zal het stelsel van gastouderopvang worden herzien. Vanwege deze wetswijziging wordt in 2010 € 10 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd. Over de toevoeging aan het gemeentefonds voor 2011 en verder vindt nog nadere besluitvorming plaats. Hierover zal in een volgende circulaire informatie volgen. Gastouderopvang valt onder de Wet Kinderopvang. Het Rijk wil dat alle gastouders ook bezocht worden door de GGD. Het gaat in Roermond waarschijnlijk om circa 160 á 180 gastgezinnen. Vanaf 2010 wordt hiervoor structureel € 47.000 toegevoegd aan het gemeentefonds.

Toeziicht en handhaving kwaliteit peuterspeelzalen.

In het kader van de landelijke kwaliteitseisen peuterspeelzalen wordt vanaf 2010 structureel € 4 miljoen euro aan het gemeentefonds toegevoegd. Voor het toezicht op de voorschoolse educatie zal vanaf 2010 structureel € 1 miljoen aan het gemeentefonds worden toegevoegd. In het uitkeringsjaar 2010 zullen deze bedragen naar rato (5/12 deel) van de inwerkingtredingdatum (naar verwachting: 1 augustus 2010) worden toegevoegd. In 2010 gaat het om € 1,667 miljoen voor toezicht en handhaving peuterspeelzalen en € 0,417 miljoen voor toezicht op voorschoolse educatie. Het geheel is onder voorbehoud van parlementaire behandeling.

Als er inspecties gaan plaatsvinden in de peuterspeelzalen op basis van de Wet Kinderopvang hebben wij als gemeente de verplichting bij wet deze inspecties ook daadwerkelijk uit te voeren. In deze circulaire wordt voor 2010 € 9000,- toegevoegd en vanaf 2011 € 23.000,- structureel. Het bedrag in 2010 is lager omdat dit betrekking heeft op het tijdvak augustus – december 2010.

Uitname aanvullende bijstand 65 jaar en ouder

Per 1 januari 2010 wordt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de aanvullende bijstand voor 65 jarigen en ouder overgedragen van de gemeente naar de SVB. Vooruitlopend op deze formele wijziging in verantwoordelijkheid hebben burgemeester en wethouders op 3 maart 2009 besloten deze taak per 1 april 2009 al over te dragen aan de SVB. Conform het besluit van het college leidt dit -op basis van de werkelijk gecalculeerde arbeidsinzet- tot een besparing van 0,35 fte per 1 augustus 2009. Voor 2009 leidt dit tot een besparing van € 7.706 en voor 2010 en verder € 19.112. Voor de uitvoering van deze werkzaamheden ontvangt de gemeente ongeveer € 90.000 in het gemeentefonds. Hiervan werd slechts € 19.112 ingezet voor de uitvoering van de genoemde werkzaamheden. Het restant werd toegevoegd aan de algemene middelen. Doordat de korting op het gemeentefonds € 90.000,- structureel bedraagt, wordt voorgesteld om het restant van de korting inzake de overdracht aan de SVB eveneens ten laste van de algemene middelen te brengen.

Decentralisatie-uitkering (DU) Peuterspeelzaalwerk

Het doel van het wetsvoorstel is om een kwaliteitsimpuls te geven aan het peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. De kwaliteitsverbetering wordt onder andere vorm gegeven door de opleidingseisen te verhogen en het aantal kinderen per leider/leidster te verlagen.

De uitkering voor Roermond bedraagt € 98.035,-. De kwaliteitsverbetering zou kunnen worden ingezet voor een betere afstemming met de Jeugdgezondheidszorg 0 tot 4 jaar. Conform het beleid om de DU toe te voegen aan de reserve "Claims Algemene reserve" wordt deze uitkering daaraan toegevoegd. Zodra het wetsvoorstel is aangenomen en duidelijk is op welke manier deze middelen besteed gaan worden kunnen deze op basis van een voorstel worden onttrokken.

Toelichting op de middelen

In onderstaand overzicht wordt het effect van de septembercirculaire 2009 gepresenteerd. Vervolgens worden de in dit voorstel genoemde onderdelen in mindering gebracht op de toename van de uitkering. Voor de uitname van de aanvullende bijstand 65+ wordt een deel van de verlaging in het gemeentefonds gecompenseerd door een afname van de personele inzet.

	2009	2010	2011	2012	2013
Septembercirculaire 2009	61.131.979	61.832.430	61.546.487	60.618.614	60.135.261
Meicirculaire 2009	60.747.556	61.164.043	60.525.999	59.841.505	59.280.316
Toename Gemeentefonds	384.423	668.387	1.020.488	777.109	854.945
Invoering Wabo	-86.700	0	0	0	0
Peuterspeelzaalwerk (DU)	0	-98.035	-98.035	-98.035	-98.035
WMO totaal	-160.707	-405.000	-551.000	-548.000	-546.000
toezicht & handhaving kwal peutersplzalen	0	-9.000	-23.000	-23.000	-23.000
toezicht & handhaving kwal gastouderopvang	0	-45.000	-48.000	-48.000	-47.000
Aframing aanvullende bijstand 65+	7.706	19.112	19.112	19.112	19.112
Saldo 2008 septcirc 2009	107.450				
Effect begrotingssaldo 2009-2013	252.172	130.464	319.565	79.186	160.022

In dit overzicht zijn de middelen welke nog worden toegekend over 2008 (€ 107.450) toegevoegd aan het saldo in 2009 (€ 144.722) waardoor het totaalsaldo in 2009 € 252.172,- bedraagt. De meerjarige positieve saldi worden toegevoegd aan het meerjarig begrotingstekort zoals dit wordt gepresenteerd in de begroting 2010.

Dit leidt tot het volgende overzicht:

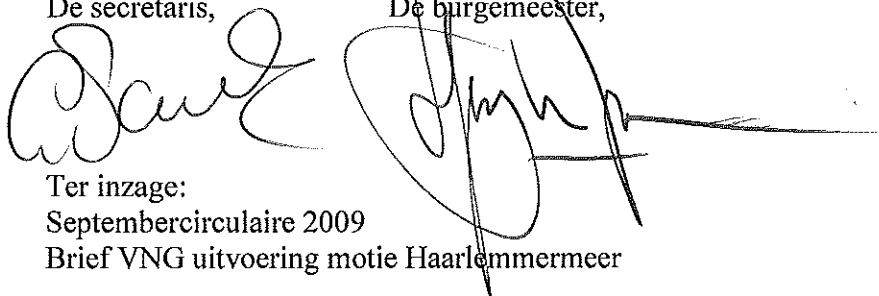
	2010	2011	2012	2013
Begrotingssaldo bgr 2010-2013	0	-1.650.144	-3.606.623	-6.109.897
Effect septcirc 2009 op begrotingssaldo	130.464	319.565	79.186	160.022
Bijgestelde begrotingssaldo 2010- 2013	130.464	-1.330.579	-3.527.437	-5.949.875

In onderstaande begrotingswijziging zijn de voorstellen verwerkt. Conform de bestendige lijn wordt de DU Peuterspeelzaalwerk gereserveerd in de bestemmingsreserve "Claims algemene Reserve". Tevens wordt de onder voorbehoud verstrekte nadeelcompensatie WMO gereserveerd in deze reserve.

Begrotingswijziging					
Toelichting op financiële paragraaf					
Mutaties in de exploitatie					
Omschrijving	2009	2010	2011	2012	2013
Algemene uitkering (841100-60723)	384.423	668.386	1.020.488	777.109	854.945
Wabo (430001-50010)	86.700				
WMO integratie-uitkering (442307-61507)	36.667	105.333	105.333	105.333	105.333
WMO integratie-uitkering (442307-61508)	18.333	52.667	52.667	52.667	52.667
Awbz pakketmaatregel	105.707	247.000	249.000	246.000	244.000
WMO psycho-sociaal (442307-61645)			23.000	23.000	23.000
Toevoeging nadeelcompensatie WMO (460000-61170)			121.000	121.000	121.000
Kwaliteit gastouderopvang (434325-61389)		45.000	48.000	48.000	47.000
Kwaliteit peuterspeelzalen (434325-61390)		9.000	23.000	23.000	23.000
Aframing formatie Soza ivm uitname taak aanvullende bijstand 65+ (410000-50019)	-7.706	-19.112	-19.112	-19.112	-19.112
Storting DU peuterspeelzaalwerk (460000-61170)		98.035	98.035	98.035	98.035
Begrotingssaldo (400000-60999)	252.172	130.464	319.565	79.186	160.022
<i>Budgetnummer (dim. 1+2) opnemen (evt. "nieuw aan te maken"). Ingeval van een krediet, de kapitaallasten alsmede de afschrijvingstermijn vermelden</i>					
Wijzigingen in reserves/voorzieningen en aanvraag investeringskredieten					
Omschrijving	2009	2010	2011	2012	2013
Toevoeging DU aan reserve "Claims algemene reserve" (30112)		98.035	98.035	98.035	98.035
Toevoeging middelen nadeelcompensatie WMO aan reserve "Claims algemene reserve" (30112)			121.000	121.000	121.000

Voorgesteld wordt de begroting te wijzigen conform de toelichting op de middelen.

Burgemeester en wethouders van Roermond,
De secretaris, De burgemeester,

Two handwritten signatures are present. The first signature is on the left, under the text 'De secretaris', and is written in a cursive style. The second signature is on the right, under the text 'De burgemeester', and is also cursive but more stylized and larger.

Ter inzage:
Septembercirculaire 2009
Brief VNG uitvoering motie Haarlemmermeer